

1884-02-26

SENDER

Julius Løytved

RECIPIENT

Carl Jacobsen

FACTS

Document type:

Letter

Language:

Danish

Sender's location:

Tyrus

Recipient's location:

Copenhagen

Archive:

Glyptotekets arkiv. Korrespondance
vedr. antik kunst, Julius Løytved 1883-
1895

TRANSCRIPTION

British Syrian Schools.

Tyrus, 26. Februar 1884.

Min Kjære Herr Jacobsen.

I Haabet om, at De med Deres Fru og Børn befinder Dem vel, tillader jeg mig, da det er nogen Tid siden, jeg havde den Glæde at høre fra Dem, at meddele Dem lidt Nyt fra Syrien.

I de sidste Maaneder haver jeg afveklende været paa Reiser i det Indre af Syrien, eller opholdt mig her i det gamle Tyrus, hvor vi opfører Bygningerne for vore Skoler; vi ere nu saa vidt, at Murerearbeidet vil være fertig i et Par Uger. - Det er ikke uden Besvær at arbeide paa saa afliggende Pladse, Arbejderne og det meste Material maa bringes fra Beyrout som alt Træarbeid, Teglsteenene, Steenene for Gulverne etc. etc. Tømmeret kommer paa Kameler fra Libanon; jeg tillader mig at indeslutte Photographiet af Planen, hvorledes Bygningerne bliver opførte. - Maatte disse blive til Velsignelse for denne gamle Stad, og være sig til Guds Ære, istædetfor Templerne, som nu ligger i Trümmer.

Af de Reiser, jeg i den senere Tid har gjort, er en Tour til det Østlige Syrien og Hauran den største og interessanteste, og varede 5 Uger i November og December. - I Korthed tillader jeg mig at meddele Dem lidt om de Egne, jeg besøgte, og hvor kun faa Europæere kommer hen. Fra Beyrout gik jeg over Sidon her til Tyrus, herfra i østlig Retning over Belad Beshara til Hasbaya paa Mt. Hermon, og videre over Rashaya til Baniass (Caesarea Philippi), herfra i S.-Ø. Retning over Kuneitra og besøgte Stæderne i Landskabet Djedus (?) og det vestlige Hauran, og naaede heldig til det interessante, vulcaniske District, El Ledja (Trachonites). Fra Alderdommen her Tilflugtsstædet for Røvere og Flygtninge, der i denne Steenørken, hvor man kun med den største Besværlighed kan komme ind, nu er El Ledja beboet af en vild Arabisk Stamme "Arab el Slud".

Heele El Ledja er en Lavamasse med saa skarpe Kanter, at man kun med den største Forsigtighed kommer frem, især paa Grænsen, hvor Lavastrømmen er stanset. - Jeg besøgte flere Stæder paa Grænsen, alle Ruiner, som Zora, Buss el Harrire o.m.a.

Fra Buss el Harrire gik jeg nordlig ind i selve El Ledja, og besøgte først Byen Harrass, for her at bese Ruinerne af en gammel.

Kristlig Kirke, paa hvis Dørpost er anbragt en græsk og mohamedansk Inskrift, den ælste, mohammedanske Inskrift kjendt. - Waddington har paa sin Reise i Syrien copieret den, men ufuldstændig, det Franske Institut

haver opfordret mig til at tage ny Copier og Aftrykke deraf, som jeg ogsaa gjorde.

Fra Harrass gik jeg dybere ind i denne Steen-Masse til Damet el Alias, og derfra østlig over den østlige Grænse af El Ledja til Shauba (Philippopolis Kaiser Philippus el Arab, Jødeby); ved denne By ligger flere Kratere, som har spL)det Lavastrømmene ud i El Ledja, hvoraf Tell Shihan er den største (3.435 Food o. H.).

Nu befinder vi os paa Gjebel (Bjerg) Haurass (Alsamadus), som vel ogsaa hørte til Riget Basan (Eg. 47.18). Shuba og heele det Landskab, jeg nu kom ind i, besøgte jeg for fjerde Gang; Gjebel Haurai er kun beboet af Druser, der til forskellige Tider haver søgt Tilflugt i dette Skjønne, Afliggende Bjerg, efter en eller anden Oprør paa Libanonen, og senere nedsatte sig der.

Jeg blev paa det hjærteligste modtaget af Sheikene i de Byer, som jeg besøgte, som Schakka, Nimri, Kanavat (Kanatha), Atil, Suida, Aire, Hebran, Kreye og Salchat.

Salchat er den sydligste Stad i Gjebel Haurass. I V. Mos. 3,10 og V. 12,5 forekommer denne By som en dominerende Grænsestad, for os ligger den store Arabiske Ørken, Harras, og Ard es Sarrass, hvori Araberne og Beduinerne hersker, og de store Nomade Stammer bevæger dem hen og her; for os seer man, saa vidt Øiet kan skue, 2 snorlige. Romerske Landeveie, den ene mod Vest til Bosra i Arabien, den anden mod s. O. til Basra ved den Persiske Havbugt.

For at beskrive de mange storartige og Skjønne Ruiner i Hauran og Gjebel Hauran, som Templer, Theatere, Bade, Kirker etc. etc. vilde kunde opfylde flere Blade, det mærkeligste er, at næsten Alle disse Bygninger ere opførte af sorte Lavasteen. - Alt er af Steen, selve Dørene og Vinduerne og ofte med de skjønneste Tegninger.

Til Salchat havde jeg stedse det bedste Efterarsvejr, men nu begyndte det at Regne, saa at jeg med Alvor maatte tænke paa at komme ned til Kysten igjen. og jeg havde da ogsaa næsten Regenveir heele Veien tilbage, so er meget ubehageligt, da der jo ingen egentlige Veie ere. Jordbunden bliver til Mudder, Floderne ere svære at komme igjennem, og dertil bliver man ofte gjennemvaadet, in til Skinnenet, og hvilken Herberg haver man efter en saadanne Strabadse at vente: en Hule eller noget lignende; ikke meget bedre.

Fra Salchat maatte jeg derfor gaa vestlig til Bosra, med sine storagtige Ruiner, som under Trajanus blev Arabiens Hovedstad (Nova Trajana Bostra). - Her boede Monken Bahira, der sammensatte Koranen med

Mohammed; det er et sørgeligt Blik, man haver for sig, naar man fra det gamle Citadelle seer de mange ubeboede Ruinestæder i Omgivelsen, som Um el Djemal (Beth Gamul Vermi 48,33) o.m.a., som med deres talløse Huuse og større Bygninger rækker op af Jorden som Spøgelsler.

Fra Bosra gik Reisen under et frygtelig Regen- og Tordenveir stedse vestligere til den gamle Stad Edrei; jeg havde sendt en af mine Folk forud for at underrette Gouverneuren, som jeg for flere Aar siden havde gjort Bekjendtskab med i Hasbaya, om min Kommen; han var, da Mørked faldt paa, saa god at ophænge Lamper paa den høieste Punkt af Byen, for at jeg i Afstand kunde finde Vei til Staden, hvor jeg da ogsaa gjennemvaadet og træt ankom Kl. 11 Aften, og fandt en hjærtelig Velkomst hos min Ven.

Edrei, nu Derat, Basans Hovedstad og Kong Og'sæde (?) (IV. Mos. 21,33 ff., V. Mos. 3,1 ff., Ez. 27,6 etc. etc.). - Jeg forsøgte saavel fra Nord som fra Syd at komme ind i Kong Og's underjordiske Stad for at lede om hans ni Alen lange og fire Alen brede Jernseng, men forgjæves. Ved at krybe in in Ingangen mod Nord kom jeg med stor Besværlighed vel et Par hundrede Alen ind i denne underjordiske Labyrint, men Lyset gik ud paa min Ledsager foran mig, og da jeg spurte om Svovlstikkerne, fik jeg til Svar, de ere med en Dreng ved Udgangen, saa at jeg med al Forsigt maatte krybe tilbage, for at det andet Lys bagved ikke ogsaa skulde gaa ud.

Mod Syd gik det ikke meget bedre, efter at krybe paa alle fire henved hundrede Alen, kom jeg til en Hule med Menneske Skeletter; efter at have raslet lidt blandt disse, som jeg først antog for Skeletter af Dyr, tabte jeg Modet til at lede efter Kong Og og hans Jernseng.

Fra Edrei gik jeg stedse vestligere, over Irbid (Abila) til Ruinerne af det gamle Gadara, Hovedstaden af Deacopolis; hvilken pragtfuld Beliggenhed havde ikke denne fordem store Stad, som nu er en fulkommen Ruin; ved et af Theaterne, som var aabent mod Nord, havde man paa Tilskuernes Pladse, Udsigten over heele Teberias Søen, med Jolan og Mt Hermon i det fjerne.

Fra Gadara stiger man over tusind Food ned til Floden Yarmuk, hvorved de berømte, gamle Varme-Bade ligger, herfra gaar man langs med Floden i Dalen, Sheriat el Menades, som løber ud i Jordan-Dalen (Ghor), man maa da igjennem Yarmuks temlig stærke Strøm, herfra gaar man op til Teberias Søens sydlige Strand, til Tell Semak (Hippos), man følger stedse Søens Breder, og overstrider Jordanfloden, som i den S. V. Ende af Søen flyder ud i Dalen. Man følger stedse Søens Breder, til man kommer til de berømte Varme-Bade ved Teberias, og endelig til Staden Teberias selv,

hvor jeg i det Latinske Kloster fandt en venlig Optagelse, og endelig en ordentlig, og anstændig Føde.

Min Tid tillod mig ikke at tage en Hvile-Dag i denne interessante By, og næste Dag gik det igjen videre langs med Søen over Medjdel (Maria Magdalenes Fødebye) til Tell Hum (Kapernaum). - Herfra steg jeg op i Bjergene til den store By Safed. - Fra Safed har man en meget besværlig Bjerg-Reise, til man kommer ned til Kysten, som jeg lykkelig - over Tebnin - overstod, og ankom den første Uge af December lykkelig ti 1 bage ti 1 Tyrus.

Hvormeget skjønt og interessant seer og lærer man ikke paa saadanne Toure, jeg samlede 150 Græske, Romerske og Simitiske Inskrifter, hvoraf 34 af de Græske og Romerske, endnu ikke ere bekjendte, jeg har sendt dem til det Franske Institut, som vill publicere dem. - For min Numismatiske Samling (en af de største, der findes, af Syriske, Colonial og Antonius (?) Mynter), fandt jeg flere skjønne Mynter.

Af Antiquiteter har jeg, foruden en smuk Kop, en Venus i Bronze, og nogle Buster fra Palmyra, intet fundet af Betydning. - Regjeringen haver forbudt at grave, og det er vel endeel Skylden, at intet kommer frem.

Koppen, jeg har, fandt jeg her i Tyrus, den er af Terra Cotta, udvendig heelt omkring med forskjellige Figurer i Relief, jeg troer, det er en heel Bachus Gudstjeneste, den er særdeles skjøn og interessant og i good Behold.

Af Busterne fra Palmyra sender jeg Dem Photographi, jeg har en endnu, ikke paa Photographiet, som N° 2, det er en smuk, lille Samling og goodt vedligeholdende, næsten alle med Palmyriniske Inskrifter .

Alt er ellers rolig her i Landet, og jeg troer, at Bevægelsen i Sudan intet har at betyde for Syrien.

Saa Gud vil, kommer jeg med min Hustru og fire Drenge til Danmark dette Aar. - Min Hustru, som er svagelig, maae til Marienbad, og to eller tre af mine Drenge i en Skole, formodentlig Gütersloh ved Düsseldorf .

Aftrykket af den Babyloniske Inskrift, nogle Sager for det Ethnografiske Museum, en Hyaene, et Par skjønne Gazeller etc. etc. bringer jeg med hjem, ogsaa en Samling af tørrede Planter fra Syrien "classificeret"; jeg antager, den vil interessere vor Botaniske Samling.

Er der noget specielt. De Ønsker, beder jeg at lade mig det vide, jeg skal med Glæde besørge det og bringe det med hjem.

Med mange venlige Hilsner til Dem, Deres Fru og Børn forbliver jeg, min Kjære Herr Jacobsen, med Højagtelse Deres ærbødig hengivne Julius Løytved.

det mærkeligste er at næsten alle disse
Bygninger er opførte af sorte Koraster.
Alt er af Stein, de store Bøvne og Nielsen
og ofte med de skønneste Tegninger —
I Saabak havde jeg stillet det bedste
Efteraar vist, men nu begynde det at
Regne, saa at jeg med al sin meente tænke
paa at komme ned til Kjøben i Jern, og
jeg havde da ogsaa næsten Begynde at
Væle den Tilbage, som er meget ubehagelig,
dog, da der jo siges egentlige Ni er jo
Vordbunden, bliver til Middel, Færdig
ere saas at komme igennem, og det
bliver man ofte Gennemraadet til
Skimmet, og hvortil Herberg har man
eftersom i de gamle Stæder ad rentes
for Kule eller meget lignende, ikke meget
bedre. I Saabak måtte jeg derfor gaa
Vedlig til Borna, med sine Stærte Ruiner,
som kaldes Saaganus eller Avatens Hoved
Stad (hva Saagan Borna) her kaldes Munk
Dahne der sammensatte Koranen med
Mohammed, det er et smukt Byg
man harer for sig naar man fra det gamle
Cistadell var de mange ubehagelige Ruiner
Stæder i Omgivelser, som den et Bymat
(Dette gamle Veris 188, 22) om a. som
med den Valde Klum og store Byggs
mange er adskilt af af Vindes, som Spejlske.
I Borna gik reisen under et Fjzter,
by Regn og Høvedes stæde Næstjere
de det gamle Stad Calvi, jeg havde
sendt en af mine Folk først til at unde
alle Gouverneur, som jeg for flere Bar
siden har gaaet til Kjøben med
i Kasbaya, som min Komman, har
naa da Mørkel fuld paa Kjøben
Lampes paa den høieste Rund af Byen
for at jeg i aften kunde finde Ni til
Staden

British Syrian School
Leyce 26 Februar 1887

Min Kære Herr Jacobson.

I Haabet om at De med Deres
Fru og Børn besøger Dem vel, vil
bede jeg mig, da det er mig et
sædvanligt at høre om den Glæde og Høje
for Dem, at modtage Dem vel og
for Syrien. I de sidste Maanedes
har jeg af og til været paa Reisen
i det Land af Syrien, eller opholdt
mig her i det gamle Syrien, hvor vi
offene Bygningerne for vor Skole,
Vi ere nu saa held at være anbragt
vil være rigtig i at for sig. Det er
ikke uden beboer at arbejde paa saa
aflyggenes Møde, Arbejdene og det
mange Materialer maaske bruges for
som alle Haarbed, Sættene, Støbe,
og for Guborne se se Himmelen Komme
paa Kameler fra Libanon, jeg tillader
mig at indstutte photographier a. H.,
altså hvorledes Bygningerne bliver op-
førte. Måtte disse Brev til Næstjere
for denne gamle Stad, og hør sig til
Gud. De Stæder for templerne som nu
ligger i Trimmer. — Af de Ruiner ff

og i den senere Tid, har gjort, er en
Reise til det Gule Syden og Hauran
den største og interessanteste, og varede
5 Uger i November og December. I Land,
hadt, lilleder jeg mig at meddele dem
Lidt om de Konger jeg besøgte, og har kun
paa Europæers Ord kendt dem. — Fra Aleppo
gik jeg over Sidon hen til Tyrus, herfra i
Wah's Retning over Belad Boshara til
Nashaya paa Mt Hermon, og videre over
Nashaya til Danias (Cæsars Philippus)
herfra i S O Retning over Kuneita og
besøgte Stadene i Landskabet Gilead
og det sødlige Hauran, og naaede Kheleby
til det interessante Nedabriske Qestriat
El Ladja (Sarkonites) Fra Alderdommen
her tilflyktsstedet for Røvere og Fjendninger,
der i denne Sten Øken, hvor man kun
med den største Besværighed kan komme
ind, der er El Ladja beboet af en vild
Arabisk Stamme, Arab el Steid. Helt
El Ladja er en Lovamasse med saa
stærke Kariter at man kun med den
største Forsigtighed kommer frem, saa
paa Grænserne naar Sarastrommen er staa,
sodt, jeg besøgte flere Stæder paa Grænserne
alle Ruiner, som Lora, Dusa el Harrira
o m a. — Fra Dusa el Hauran gik jeg
nordlig ind i det El Ladja, og besøgte
fjeld Øgen Harrira, for her at naaee
Ruinerne af en gammel Kirke, Kirke
paa hvis Alter er anbragt de Gæster
og Muhammadsanske Vokstiff Kuntz-
Kadlingten har paa sin Reise i Syden
opruddet den, men ufuldstændig, det
franske Væbnet har opfordret mig til
at tage nye Copier af Aftrykke dekap,
som jeg ogsaa gjorde; Fra Harrira gik

jeg dybere ind i denne Stenmasse til
Dama el Alay og derfra Østlig over den
Østlig, Grænse af El Ladja til El Shaba,
(Melippopolis Kaiser Philippus el Arab's
deby), ved denne By ligger flere Ruiner
som har opfyldt Sarastrommens ved
El Ladja, hvoraf Jell Shikhan er den
største (2435 fod o. h.) Nu beboedes vi
er i paa Gjelbel (Dung) Hauran (Abmad),
som vel ogsaa hørte til Rigel Dama
(By 47, 18) i Shaba og hele det Landskab
jeg nu kom ind i besøgte jeg for første
Gang; Gjelbel Hauran er kun forbandt af
Dunes, der til forskjellige Tider har
sagt Tilflyktsstedet for nogle Aflygnede
Dung, efter den eller anden Opri paa
Libanonens, og senere nedsatte sig der.
Jeg blev paa det hyggeligste Modtagt af
Shirkhan i de Byer som jeg besøgte, som
Sahaka, Nimri, Hamrah (Kanoth), Atel,
Saida, Aire, Habran, Kays, og Salsah-
Salsah er den sydligste Sted, Gjelbel
Hauran, i 11 Mars 310 og 12, 13, 14, 15,
kommer denne By, som en Demmur,
de Grænsestad, for os ligger den store Øge,
Sahka Øken, Hauran, og Arab is Saman,
hvori Araberne og Delederne hersker, og
de store Namdele Stammer leverer Delt
hen og her; for os dykker man saa rikt
Over kan skue, 2 Konerlige Romerske
Landsore, den ene med Vest til Dama
i Arabien den anden med S. O til
Dama, ved den Persiske Karbugt.
For at beskrive de mange stærktige
og Stjerne Ruiner i Hauran og Gjelbel
Hauran, som Tempel, Masten, Wadd, Kilde,
to se vilde Kunde opfyldte flere Blade.

og bringe det med hjem
Med mange Venlige Hilsener til den
deres Fru og Børn. forbliver jeg
Din Kjer. Hfr. Vaarboer

Din Hfr. og tjener

J. A. Løytved

Vilhelm Løytved

her jeg da ogsaa gennemgaaede og tog
an til at se det Aftens, og fandt en hyggelig
Velkomst her min Ven.

Coleres nu Deres, Paganas hoved-
stad og Kong Og' stæde, (23 Mars 24, 23 p
4 Mars 24 p 27, 26 u 10 -) jeg forrige
saavel fra Nord som fra Syd at komme
ind i Kong Og' underjordiske Stæde, for
ad alle den Thans til Alen lange og fine
Alen brede passager, men forjulede, ved
Konges en Nyanse med Nord Rom og
med stor Beaktelse, ked og et par hundrede
Alen ind i denne Underjordiske Stæde;
samt, men Lyset gik ud paa min
Ledsager frau mig, for de jeg sparte om
Svovelskikkelsen, for at det var de ere
med en Drang ved Ulydningen, saa at jeg
med ad forsigt maatte krybe tilbage, for
ad det andet Lyd begyndte ikke paa
skulle gaar ud, men Lyd gik alle ikke
mangel blode, efter at Konges paa alle
fide komod hunderde Alen, kom jeg
til en Hule med Murets Skalleter,
efters ad hans askeb lidt blandt disse.
Som jeg frisk antog, for Skalleter af Bys
tabte jeg Nord til ad alle efter Kong
Og' hans Varsning. Fra Coleres i de
jysk steds Kobilger og Vind (Adla),
til Ruinerne af det gamle Gallara-
Hovedstaden af **Dacopolis**; hvilket
magnifit Reliquier, havde ikke denne
jorden store Stæde, som nu er en fuld
Rommens Ruin; i ad af Theatere som
en arkand med Nord, havde man paa
Vilkenes Stæde, udsigten om hele
Felteras Sien, med Jorden og det Hamon
i det ferne. Fra Gallara stiger man
over tusener fod med til Fjeldet Hans
muk, hvilket de berømte gamle Hamon

Bade Eger, herfra gaar man langs med
Floden i Dalem, Sierias til Marades,
som ligger ud i Vordam-dalen (Ghén)
man maas de igjennem Yarmike, Tera,
lig stærke Stene, herfra gaar man op
til Sierias Sæms sig alle's Steand, til
Tall Sernak (Hippes) man følger Stedse
Sæms Bæde, og overstrøder, for den floden
som i den S. ende af Sæms flyder ned
i Dalem, man følger Stedse Sæms Bæde
til man kommer til de levende Yarne
Bæde ved Sierias, og endelig til Stæde
Sierias ved, her er det Latinske
Kloster fandt en storlig Optagelse, og
endelig en ordentlig Skole, og anstaltelig
Sæde, Min Tid tilhede mig alle at tage
en heile Dag i denne interessante By,
og næste Dag gik det igjens videre længe
Sønd Sønd, over Modgeel (Maria Magi
dalens Sælske) til Tall Hæne
(Kopermaum). Herfra steg jeg op i Nya,
gik til den store Dy Skole, Fra
Skole har man en meget Bæredelig
By, og er til man kommer ned til
Kjøben, som jeg lykkelig over Sæms
overstod, og fik dem det første Uge af
December, og skulig tilbage til Nya.
Herimod skjedt og interessant det
og her man ikk saa Woodamne Tourer
jag samlede 150 Gæste Ameriske og
Smitteke Vædsketter, heraf 50 af de
Gæster og Ameriske, andens ikke ere
Bæde end, jeg har været borte til det
franske Vædsketter, som vill publicere
dem, for min Næringsmateriske Sæms
Ung (en af de største der findes af Sæmske
Colonial og Antiquar Mynter) fandt jeg

flere skønne Mynter.
Af Antiquiteter har jeg fundet en
smukt Høj, en Venus af Bronze, og nogle
Buste fra Palmyra intet fundet af
Næstede, her, Mynter har fundet
af Gæne, og det er vill endelig Skjæde
af Vædsketter Kopper, -- Koper
jeg har, fandt jeg her i Nya, den af af
Nera Cetta, det endig, Kalkbæde med
forskellige Figurer, Bæde, jeg staa
det er et Vædsketter godbæde, den er
se, deles skjedt af indholdet og i god
bæde. Af Bæde fra Palmyra,
væde jeg dem Photographi, jeg har en,
endnu, alle saa Photographi som No. 2.
det er en smukt lille Samling af godt
religebæde, næste alle med Palmyra
indiske Vædsketter.
All endnu alle her i Landet
jeg har ad Bæde i Sæms indig
Bæde, at betyde for Sæms.
Saa Gud vil komme jeg med min
kuster af fire Dæne til Sæms
dette Bæde, Min kuster som er Bæde
maas til Maries bæl, og to alle her af
mine Dæne i en Skole, færdig endelig
Gæster er ved Sæms.
Oftend af den Palmyriske Vædsketter
nogle Sæms for det Ethnografiske Museum
en Hæne et par skønne Gæde, og to
bringe jeg med Nya, og saaledes væde
af Bæde Bæde fra Sæms, klassiforik
jeg sætter dem til interessere ved Bæde,
Bæde Samling; En der noget specielt
de Bæde, bæde jeg ad alle mig det
ville, jeg skal med glæde bringe det